

NEPREDAJNÝ MAGAZÍN TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

SpoluTvorímeKraj

SEPTEMBER 2021

**Župa
skvalitňuje
sociálnu
starostlivosť**

**MÁRIA
PATAKYOVÁ**

Rozhovor s verejnou
ochrankyňou práv

Poznáte
SOS Gombík?

Jesenné tipy
na výlety
pre celú rodinu

**TT
SK** TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

#spolutvorimekraj

Strana 4

Strana 6

Strana 7

Strana 13

Strana 8

Strana 15

Strana 14

● STRANA 3

TÉMA MESIACA

Spustili sme projekty pre skvalitnenie sociálnych služieb

● STRANA 4

ROZHOVOR

S ombudsmankou - ochrankyňou verejných práv Máriou Patakyovou

● STRANA 6

TÉMA MESIACA

- Post-covidová rehabilitácia v Galante
- Začali sme s výstavbou rodinných domov v Okoči

STRANA 7

- Otvorili sme prvé Zariadenie podporovaného bývania v Senici
- Zmodernizovali sme Domov sociálnych služieb v Medveďove

● STRANA 8

- SOS Gombík pomáha osamelým seniorom

STRANA 9

- Názory z kraja

STRANA 10

- Klienti v našich zariadeniach a ich aktívny program

● STRANA 11

OBYVATELIA

Spustili sme tretí ročník Participatívneho rozpočtu

● STRANA 12

NOVINKY

- Rekonštrukcia cesty na Koniarekovej a Zavorskej v Trnave ukončená
- Odovzdali sme ocenenia za mimoriadny prínos k ochrane

životov a zdravia počas pandémie ochorenia Covid-19

STRANA 13

- Film Správa sme odpremiérovali v Trnave
- Patríme medzi najatraktívnejších zamestnávateľov na Slovensku
- „Zaujme vás“

● STRANA 14

POTULKY KRAJOM

- Jesenné zážitky krajom

● STRANA 15

DOBRÉ VEDIEŤ

- Vstup do šaštínskej baziliky v novom šate

● STRANA 16

DEŇ SO SVÄTÝM OTCOM

Krst knihy "Navzájom lepší" z projektu 5P.
Zľava: Tatiana Pavlovičová, Vladimír Krčméry,
Jozef Viskupič, Ján Chlebík.

Spustili sme projekty pre skvalitnenie sociálnych služieb

Medzi hlavné priority kraja patrí sociálna starostlivosť. Župa zriaďuje 21 zariadení, 1.100 zamestnancov sa v nich stará o viac ako 1.700 klientov. Prognóza starnutia populácie naznačuje, že čoraz viac budeme potrebovať sociálnu starostlivosť, preto neustále rozširujeme kapacity zariadení. Počas rokov 2021-2023, župa investuje financie v objeme 4,3 milióna eur.

MÁRIA PATAKYOVÁ

Upozornila na prípady diskriminácie ľudí so zdravotným znevýhodnením, nedostatky v reštitučných konaniach, pri odstraňovaní envirozáťaží z minulosti, problémy v sociálnej oblasti. Aj o práci, sme sa s ombudsmankou porozprávali v bratislavskom sídle Kancelárie verejnej ochrankyne práv.

Aká bola Vaša cesta k funkcii ombudsmanky?

Čo Vás viedlo k tomu, aby ste sa o tento post uchádzali?

Moja cesta k tejto funkcii predstavuje taký oblúk, pretože začiatkom 90-tych rokov som bola členkou tímu, ktorý pripravoval prvý návrh zákona o verejnom ochrancovi práv. Zákon bol síce prijatý až začiatkom 21. storočia, ale keď som sa uchádzala o túto funkciu v roku 2017, tak som si pripomínala všetky tie dôvody, ktoré ma viedli k záujmu o túto oblasť. Sú predovšetkým v tom, že základným znakom ombudsmanskej inštitúcie je takzvané „nežné právo“, v angličtine „soft law“.

To znamená, že verejný ochranca práv preskúmava podnety, vyjadří nestranne, nezávisle a odborne svoj názor a výsledok potom adresuje tým orgánom, ktorých sa to týka. Očakáva ich akceptáciu, pretože argumenty sú skutočne založené na vnímaní právnej situácie na Slovensku, ale aj medzinárodného štandardu. Je tam aj veľmi silný prvok presvedčania a mediácie, a práve tento spôsob je mi veľmi blízky.

Rozsah Vašej pôsobnosti je široký a veľkú časť z nej zaberá oblasť sociálna. Aká bola vaša osobná životná cesta k tejto sfére?

Tá začala na konci môjho právnického štúdia, keď som absolvovala povinnú stáž. Bolo to na mestskom úrade v mojom rodnom meste, kde som pracovala na odbore sociálnych služieb. Pokračovala na fakulte, keď sme spolu so študentmi poskytovali právne poradenstvo pre mimovládne organizácie. Boli to takzvané občianske poradne a veľkú časť zaberali práve problémy v sociálnej oblasti. Neskôr ako prorektorka som na Univerzite Komenského bola zodpovedná aj za kolektívne vyjednávania s odbormi, čiže akýsi sociálny zmier.

Verejný ochranca práv preskúmava podnety, vyjadří nestranne, nezávisle a odborne svoj názor a výsledok potom adresuje tým orgánom, ktorých sa to týka.

Vo svojej práci sa venujete starostlivosti o seniorov, marginalizované skupiny... Ako vnímate súčasnú situáciu v sociálnej oblasti aj vzhľadom na pandémiu Covid-19?

Toto je mimoriadne ťažká oblasť, pretože covid zhoršuje všetky parametre v oblasti poskytovania

sociálnych služieb. Hneď v prvej vlne sme sa snažili veľmi nástoľčivo, ale zároveň s plným pochopením vzniknutej situácie upozorňovať jednak príslušné zariadenia, ale aj Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, že s plným rešpektom k potrebe zachovania zdravia a všetkých reštriktívnych opatrení, ktoré sa týkajú covidu-19 je dôležité prihliadať aj na duševné

S ombudsmankou Máriou Patakyovou sa zhovárala Vlasta Cigánková v Kancelárii verejnej ochrankyne práv v Bratislave.

(Foto: Archív TTSK)

zdravie prijímateľov sociálnych služieb. To znamená, že ak nie je možné zabezpečiť kontakt s ich rodinou, s príbuznými, s priateľmi, pretože to covid nedovoľuje, je potrebné nachádzať alternatívne riešenia, aby

bývania v Senici či Centra sociálnych služieb v Galante. Ako hodnotíte poskytovanie sociálnych služieb Trnavskou župou?

Vnímam ju ako veľmi aktívnu v rozširovaní a istom odstupňovaní tých druhov

Podporované bývanie je zase cenná iniciatíva, ktorá nadväzuje na pôsobenie Centra sociálnych služieb v Rohove. S tým máme v rámci Trnavského kraja najintenzívnejšie kontakty, pretože má zriadené úspešné keramické štúdio a dodáva nám známe keramické srdiečka, ktoré odovzdávam 10. decembra v rámci Ombudsmanského ďakujem pri príležitosti Medzinárodného dňa ľudských práv. Osobitnú symboliku vidím aj

v tom, že v Rohove vytvorili keramickú podobu šaštínskej baziliky, ktorú trnavský župan daroval pápežovi Františkovi pri jeho návšteve Šaštína.

Aktivita v DSS v Rohove zároveň naznačujú, ktorým smerom by sa mali uberať samosprávne kraje pri rozširovaní svojich služieb. Zriadenie podporovaného bývania v Senici je veľkou vzácnosťou. Jeho obyvatelky – klientky rohovského centra sa tam v maximálne možnej miere osamostatňujú, a tak pociťujú na jednej strane slobodu, na druhej zodpovednosť, ktorá je spojená aj so zapojením do pracovného procesu.

Po zvolení ste uviedli, že by ste chceli byť „priateľom ľudí“. Ako sa vám darí naplňovať tento zámer?

Počet podnetov, s ktorými sa na nás občania obracajú, je vysoký, čo svedčí aj o tom, že táto inštitúcia má svoje opodstatnenie. A práve riešením týchto individuálnych podnetov získavam skúsenosti a zistenia, ktoré prenášam do oblasti systémovej – do návrhu zmeny zákonov. Ombudsman má tiež právo podávať návrh na vyslovenie súladu alebo nesúladu zákona s ústavou a medzinárodnými dohovormi, aby chránil základné práva a slobody občanov. A o toto sa v maximálnej miere snažíme.

Autor: Vlasta Cigánková

Počet podnetov, s ktorými sa na nás občania obracajú je vysoký, čo svedčí aj o tom, že táto inštitúcia má svoje opodstatnenie.

sme preklenuli tú sociálnu absenciu, pretože nedostatok ľudských kontaktov ovplyvňuje aj fyzický stav týchto ľudí.

Stretli sme vás aj pri viacerých projektoch, ktoré v sociálnej oblasti realizuje Trnavský samosprávny kraj. Boli ste na otvorení priestorov podporovaného

služieb, ktoré sa majú poskytovať. V prípade Centra sociálnych služieb v Galante išlo o zmenu resocializačného zariadenia Čistý deň na zariadenie, ktoré poskytuje špecializované služby pre ľudí, ktorí majú neurologické ochorenia a tam sa im zabezpečuje následná terapia a rôzne aktivity.

Mária PATAKYOVÁ, ombudsmanka

O úspešnom pôsobení ombudsmanky Márie Patakyovej svedčí aj viacero ocenení, napríklad v minulom roku za príspevok k naplňaniu Cieľov udržateľného rozvoja 2020 od Nadácie Pontis či francúzsko-nemecké ocenenie pre obhajcov ľudských práv.

Post-covidová rehabilitácia v Galante

V máji sme začali s post-covidovou rehabilitáciou zamestnancov zariadení sociálnych služieb. Prebiehalo v Centre sociálnych služieb Galanta a v prvej fáze ňou prešlo až 250 zamestnancov. Ide o novú aktivitu v rámci unikátneho štvorročného projektu 5P, prvého podporného projektu pre pomáhajúce profesie, ktorý trnavská župa realizuje už dva roky.

Do Centra sociálnych služieb Galanta sme zakúpili rehabilitačné vybavenie, ako aj zdravotnícke pomôcky. Zároveň bol vypracovaný odborný manuál post-covidovej rehabilitácie, ktorá je zameraná na regeneráciu pľúc, pohybového systému či zlepšenie imunity. Vznikol v rámci odborných konzultácií s fyzioterapeutmi, ktorí spolupracovali s pľúcnou lekárkou.

Navyše zamestnanci z každého z 21 župných zariadení sociálnych služieb absolvovali v Centre sociálnych služieb tematické školenie. Následne budú môcť post-covidovú rehabilitáciu ponúkať klientom, o ktorých sa starajú.

V spolupráci s Centrom sociálnych služieb sme vydali knihu s názvom „Navzájom lepši“. Publikácia vznikla ako súčasť Prvého podporného projektu pre pomáhajúce profesie.

Chceli sme vydať signál všetkým zamestnancom v oblasti sociálnej starostlivosti, že je dôležité zaoberať sa prevenciou duševného a psychického zdravia. Čo je aj zámerom podporného projektu 5P. Počas pandémie sme flexibilne umožnili vzdelávanie v rámci projektu online formou. Aktuálne sme do projektu začlenili post-covidovú rehabilitáciu zamestnancov. Aj takto sa im snažíme prinavrátiť duševnú a telesnú pohodu.

Začali sme s výstavbou rodinných domov v Okoči

Spustili sme stavebné práce v rámci projektu deinštitucionalizácie Domova sociálnych služieb pre deti a dospelých v obci Okoč - Opatovský Sokolec. Postavené budú štyri nové nízkoenergetické rodinné domy a existujúci objekt bývalej materskej školy zrekonštruujeme a rozšírime.

Na investíciu v celkovej hodnote takmer 4,2 mil. eur sme získali príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu.

Vďaka desiatim samostatným bytovým jednotkám získa až 60 klientov lepšie podmienky na celoročné bývanie. Bezbariérové priestory podporia samostatnosť, prirodzený život a sociálne začlenenie prijímateľov sociálnych služieb do

spoločnosti. Plánované ukončenie stavebných prác je v lete 2023.

Projekt nadväzuje na prípravnú fázu transformácie zariadenia, ktorá začala už v roku 2014. Zariadenie v Okoči sa vtedy zapojilo do národného vzdelávacieho projektu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR s názvom „Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb“. Časť prijímateľov sociálnych služieb bola následne premiestnená do dvoch prenajatých rodinných domov.

Z rozpočtu kraja boli v predstihu zakúpené pozemky a nehnuteľnosti vhodné na realizáciu projektu a budova potrebná na presídlenie administratívy z nevyhovujúcich priestorov v areáli kaštieľa v Okoči. Vypracované boli aj projektové dokumentácie a iné potrebné dokumenty.

Otvorili sme prvé Zariadenie podporovaného bývania v Senici

Novú celoročnú pobytovú sociálnu službu, ktorá umožní klientom viesť samostatný život, ponúkame vo vile neďaleko centra mesta Senica. Zastrešuje ju Centrum sociálnych služieb Rohov.

Vytvorili sme podmienky na samostatný život prijímateľiek sociálnych služieb. Budú si určovať program dňa a s adekvátnou podporou si budú zabezpečovať stravovanie a ďalšie činnosti spojené s bežným životom a chodom domácnosti. Naším cieľom je, aby sa klientky zaradili do bežného života a aby sa z prijímateľov sociálnej služby stali tí, ktorí dostanú možnosť to spoločnosti vrátiť. Vieme im napríklad sprostredkovať aj zames-

tnanie. Výhladovo uvažujeme o rozšírení tejto služby aj do iných častí Trnavského kraja.

Zavedenie služby podporovaného bývania je z hľadiska dodržiavania ľudských práv a slobôd zdravotne znevýhodnených ľudí veľkým krokom vpred. V širšom kontexte ide o jeden z príkladov postupnej deinštitucionalizácie veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb.

Ubytovacie priestory sú zmodernizované a kompletne zariadené vďaka podpore trnavskej župy a sponzorov, za čo im veľmi pekne ďakujem. Pozostávajú z kuchyne s jedálenskou časťou a obývačkou, troch spální, chodby, kúpeľne s toaletou a dvoch terás. Pre imobilných obyvateľov je k dispozícii aj schodolez.

Zmodernizovali sme Domov sociálnych služieb v Medveďove

Sociálne služby pre deti a dospelých poskytujeme aj v obci Medveďov. Miestne zariadenie potrebovalo nevyhnutnú rekonštrukciu priestorov, ktorú sme v priebehu augusta zrealizovali.

Investíciu sme smerovali do rekonštrukcie kanalizácie, obnovou prešli aj sociálne zariadenia a kúpeľne. Upravili sme spevnené plochy a chodníky v celom areáli Domova sociálnych služieb. V najbližšom čase začneme aj s rekonštrukciou a prístavbou súčasnej administratívnej budovy.

Zariadenie v Medveďove sa spolu s ďalšími domovmi sociálnych služieb v našom kraji zapojilo do projektu deinštitucionalizácie. Aktuálne prebieha tzv. "mäkká časť" projektu, ktorej cieľom je vypracovať transformačný plán. Po jeho schválení sa sociálna starostlivosť posunie na vyššiu úroveň. To znamená, že klienti zariadenia budú môcť viesť samostatný život za asistencie zamestnancov DSS, čím sa postupne začlenia do komunity.

SOS Gombík pomáha osamelým seniorom

**Kontaktovať
nás môžete na:**
+421 911 265 909
alebo
lucia.vadovicova@
kira.sk

Už rok prevádzkujeme jedinečnú službu domáceho tiesňového volania. Jej cieľom je poskytnúť samostatne bývajúcim seniorom či fyzicky zdravotne znevýhodneným obyvateľom možnosť privolať si pomoc stlačením SOS gombíka v krízových situáciách, ako sú pády, závraty alebo sťažené dýchanie.

Tlačidlo tiesňového volania je ľahko prenosné, možno ho nosiť ako náramok na zápästí alebo príviesok na krku. Je odolné voči vode a vlhkosti, čo umožňuje mať ho na dosah napríklad aj pri sprchovaní. Pevná základňa, ktorá je v domácnosti strategicky umiestnená, zabezpečuje telefonické spojenie s dispečingom po stlačení SOS tlačidla.

Naša župa hradí všetky náklady spojené s inštaláciou základne v domácnosti klienta, ako aj služby non-stop dispečingu poskytovaným v spolupráci s Asociáciou samaritánov Slovenskej republiky.

Aktuálne v našom kraji využíva túto službu už 117 klientov v 13 mestách a 15 obciach, pričom zariadenia neustále distribuujeme do domácností ďalších seniorov, ktorí si tak jednoduchým stlačením

SOS gombíka budú môcť privolať v núdzi pomoc priamo z miesta, na ktorom sa práve nachádzajú. Do konca roka 2021 plánujeme mať v prevádzke 200 zariadení.

Služba domáceho tiesňového volania umožňuje klientom zavolať si pomoc kedykoľvek ju potrebujú. Vyškolený personál dispečingu následne situáciu vy-

hodnotí a rozhodne o ďalšom postupe. Medzi alternatívy riešenia patrí konzultácia s lekárom alebo privolanie pomoci. Ku koncu septembra túto službu klienti využili už takmer 600-krát, pričom v 15 prípadoch bola privolaná záchranná zdravotná služba.

Ak máte aj vy vo svojom okolí človeka, ktorému by mohla byť takáto služba nápomocná alebo ste ním vy sám, môžete nás kontaktovať.

Celý proces prebieha tak, že po príchode do domácnosti sa prejdem po priestore a zistím, ktoré miesto je najlepšie pre inštaláciu zariadenia. Následne s dispečerom urobíme skúšku funkčnosti. Ak je skúška úspešná, s klientom spíšeme dotazník, ktorý sa dispečerovi bude zobrazovať pri vyvolaní alarmu. Klienta poučíme a dostane náramok.

Štefan Julini, Asociácia samaritánov SR

Štefan Julini
Asociácia samaritánov SR

Stlačením SOS gombíka poskytneme seniorovi promptne rýchlu pomoc. Z technického hľadiska sa alarm vyvolá stlačením tlačidla na vodotesnom náramku. Potom ostatné prebieha ako štandardný telefonický hovor s tým rozdielom, že zariadenie má výkonný reproduktor a veľmi citlivý mikrofón. Tým, že je zabezpečená počuteľnosť z akéhokoľvek miesta, tak sa dispečer dokáže spojiť s konkrétnym klientom.

Dana Mókusová
seniora z Bellovej Vsi využívajúca SOS gombík

Na chodbu a na chladničku mi dali skrinku. Keď stlačím gombík, tak sa mi do minúty ozve dispečer a potom mi sem pošlú niekoho, kto má práve službu. Je to ako hodinky, na ktorých stláčam takú červenú bodku. Často padám u mňa v dome alebo vonku v záhrade a po pádoch necítim, pri prípadných zraneniach, bolesti. Preto mi toto zariadenie môže veľmi pomôcť.

Mária Jankovičová
starostka Bellovej Vsi

V rámci využívania tejto služby sme boli my, ako obec, oslovení Trnavským samosprávnym krajom, ktorý nám dal informáciu o možnosti poskytnutia tejto služby seniorom v našej obci. Veľmi pekne ďakujem Trnavskému samosprávnemu kraju za to, že umožnil nášmu občanovi, našej seniorke, pani Danke Mókusovej, využiť túto službu. Ostatným kolegom starostom a primátorom túto sociálnu službu odporúčam využiť.

Som rád, že Trnavský kraj už dlhšie obdobie rozvíja rôzne aktivity a projekty, ktoré podporujú sociálnu oblasť. Či už ide o Zariadenie podporovaného bývania v Senici alebo o rozšírenie kapacít v ďalších zariadeniach sociálnej starostlivosti poskytujúcich starostlivosť sociálne znevýhodneným občanom (po psychickej alebo fyzickej stránke), bez ohľadu na vek klienta. V tomto nemožno opomenúť sociálne zariadenia, ktorých účelom je poskytovať starostlivosť deťom. Za významné považujem, že viaceré zariadenia sociálnej starostlivosti v našom kraji hľadajú nové metódy a postupy v poskytovaní starostlivosti. Potrebujeme, aby sa kapacity v zariadeniach sociálnych služieb sa postupne rozširovali tak, aby každý obyvateľ kraja, ktorý bude potrebovať pomoc, ju aj dostal. Je to jedna z hlavných priorít župy na roky 2021 až 2023.

Faktom je, že naša populácia na Slovensku starne a výnimkou nie je ani Trnavský kraj. Veľmi oceňujem a podporujem rozhodnutie kraja, že v priestoroch bývalej Školy v prírode v Moravskom svätom Jáne vznikne nové Zariadenie sociálnych služieb. Pôjde o úplne nové a moderné zariadenie, v ktorom nájde priestor počas prvej fázy 40 klientov.

Peter Gerhart,
poslanec Zastupiteľstva TTSK

Ako psychologička som ostatné roky pôsobila prevažne v sociálnej oblasti v treťom sektore. Vzhľadom k aktuálnym potrebám a možnostiam štátu a samosprávy neziskové organizácie aj vďaka rôznym dotačným schémam a grantom vykrývali pomoc vo viacerých oblastiach. Vysoká potreba a malá dostupnosť je zrejma v oblastiach ako sú pomoc sociálne slabým rodinám, poradenské a odľahčovacie služby, ako aj pomoc občanom s ŤZP a starostlivosť o ľudí bez domova. Nedostatok odľahčovacích služieb je z mojich skúseností zjavný najmä pri pomoci seniorom, kde je situácia veľmi akútna. Osobitne v okrese Piešťany, ktorý je najrýchlejšie starnúcim a zároveň najstarším okresom TTSK. Takisto nám chýbajú pobytové i denné zariadenia sociálnych služieb pre maloletých i dospelých s ŤZP alebo psychiatrickým ochorením. Napriek pripravenosti TTSK vybudovať zariadenie sociálnej starostlivosti v areáli bývalého Vodohospodárskeho učilišťa, jeho realizácia viazne na zmene územného plánu mesta Piešťany, ktorá sa rieši už druhý rok. Oblasť starostlivosti o seniorov patrí prioritne do kompetencií miest a obcí. Mesto disponuje niekoľkými nízkokapacitnými zariadeniami, takisto na zmenu územného plánu sa čaká v súvislosti s výstavbou Domova pre seniorov. Už fungujúce privátne zariadenia sú značne drahé, čím limitujú klientelu a priťahujú skôr solventných ľudí z Bratislavského kraja i zahraničia. Pozitívne hodnotím fakt, že v kraji pôsobí i viacero organizácií zameraných na sociálnoprávnú ochranu detí a mládeže,

Ako starostu našej obce Okoč a zároveň poslanca krajského zastupiteľstva ma mimoriadne potešila informácia, že kraj chystá v Okoči deinštitucionalizáciu Domova sociálnych služieb pre deti a dospelých. Bežný človek tomuto pojmu nerozumie. Budeme sa s ním musieť čoraz viac zoznamovať, pretože ide o podstatnú a potrebnú vec. Deinštitucionalizácia znamená pre ľudí, ktorí majú zdravotné postihnutie alebo sú inak odkázaní na sociálnu pomoc, dostať šancu žiť nezávislý život. Aby mohli o svojom živote rozhodovať sami a žiť podľa svojich predstáv a snov.

Po ukončení stavebných prác budú postavené úplne nové 4 nízkoenergetické rodinné domy, vďaka ktorým budú ušetrené nemalé financie. V týchto domoch nájde svoj nový domov až 60 klientov, ktorí budú mať priestor v 10 samostatných bytových jednotkách. Za veľké plus považujem aj to, že prístup pre klientov bude bezbariérový, čím sa podporí ich samostatnosť. Aj týmto spôsobom sa chcem poďakovať vedeniu kraja, že im záleží na tom, aby klienti z Domova sociálnych služieb pre deti a dospelých v našej obci mohli žiť ako bežní ľudia. Verím, že podobných projektov zameraných na podporu sociálne slabým bude pribúdať.

Ladislav Polák,
poslanec Zastupiteľstva TTSK a starosta obce Okoč

ktorým kraj poskytuje značnú pomoc, aby mohli poskytovať pomoc tým, ktorí sú ohrození násilím a ponúkať prevenciu a krízovú intervenciu.

Za jednu z dôležitých potrieb považujem vzdelávanie pracovníkov DSS a taktiež poskytovanie potrebnej osobnej podpory, aby dokázali zvládať prácu v prospech klientov a neohrozovali svoje vlastné fungovanie. V tejto oblasti je rovnako potrebné pracovať na zvýšení plátov zamestnancov DSS, avšak toto platí vo všetkých odvetviach sociálnych služieb.

Ďalším problémom je, že máme 896 čakateľov na poskytovanie sociálnej služby. Kapacita existujúcich zariadení, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK, je však dlhodobo naplnená. Kapacita nových ZSS je legislatívne obmedzená v závislosti od druhu služby, pričom najvyššia povolená kapacita je limitovaná počtom 40 miest v jednom ZSS. Vzhľadom na nevyhnutnosť splniť priestorové štandard- dy na prijímateľa sociálnej služby a stanovený maximálny počet prijímateľov sociálnej služby v ZSS v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. bude potrebné, aby sa do poskytova- nia sociálnych služieb v čoraz väčšej miere zapájali obce a mestá. Nové ZSS by mali byť v súlade s národnými priori- tami, a preto by sa zriaďovatelia mali zamerať na budovanie sociálnych služieb na komunitnej úrovni, napr. formou terénnej alebo ambulantnej sociálnej služby.

Lucia Drábiková,
poslankyňa NR SR a poslankyňa Zastupiteľstva TTSK

Počas uplynulého mesiaca sa naši klienti z Domova sociálnych služieb pre deti a dorast v Pastuchove rozhodli navštíviť jablkový sad v Bábe a pozbierať farebnú úrodu. Všetkým zúčastneným sa v sade páčilo a zdravé natrhané jablká každému chutili.

Klienti v našich zariadeniach a ich aktívny program

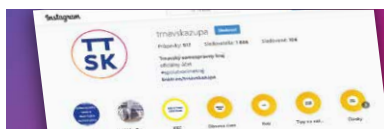
Centrum sociálnych služieb Jahodná organizoval turistiku do blízkeho lesa. Cieľom tejto aktivity bolo zúčastniť sa celosvetovej kampane „Vyčistíme svet“. Aktivita je jedna z najväčších environmentálnych kampaní na svete, ktorá inšpiruje ľudí vyčistiť, upraviť a chrániť

svoje životné prostredie. Pri tejto príležitosti strávili naši klienti časť dňa aj v lese, kde sme im predstavovali dôležité informácie o ochrane životného prostredia. Potom sa klienti a prítomní personál aktívne zapojil do zbierania odpadov. Aj takto prispeli k zvýšeniu zodpovednosti každého z nás za stav spoločného životného prostredia.

Zamestnanci zariadenia sociálnych služieb v Hornom Bare pripravili pre svojich klientov grilovačku na terase zariadenia. Klienti si okrem dobrej grilovačky užili aj príjemnú spoločenskú atmosféru. Deň im spríjemnil hudobný program, o ktorý sa postaral klient zariadenia - DJ Bobek.

Sledujte náš facebook

Sledujte náš Instagram

PODCAST TRNAVSKEJ ŽUPY

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET TRNAVSKÉJ ŽUPY

SPUSTILI SME
III. ROČNÍK

Spustili sme tretí ročník participatívneho rozpočtu

Na začiatku septembra sme odštartovali už tretí ročník nášho plnohodnotného participatívneho rozpočtu. Na realizáciu občianskych a komunitných projektov je opäť pripravených spolu 250-tisíc eur. Občianske združenia, neziskové organizácie a fyzické osoby môžu prihlásiť svoj nápad do 29. októbra 2021.

„Predchádzajúce dva ročníky nášho participatívneho rozpočtu sú dôkazom, že obyvatelia Trnavského kraja sa chcú podieľať na zlepšovaní života vo svojom okolí.“

Stúpa počet prihlásených projektov, ako aj počet hlasov od verejnosti. Som presvedčený, že tento trend bude pokračovať a opäť finančne podporíme uvedenie inovatívnych myšlienok a jedinečných nápadov do reality. Aj tak dokážeme spolu tvoriť kraj,“ skonštatoval trnavský župan Jozef Viskupič.

Projekty prejdú administratívnou kontrolou. Následne budú hodnotené v rámci verejných deliberatívnych fór, ktorých váha v rozhodovacom procese je 50 %. O druhej polovici podpory projektov rozhodnú obyvatelia Trnavského kraja v elektronickom hlasovaní, ktoré prebehne na prelome decembra a januára.

Realizácia víťazných projektov je naplánovaná na budúci rok. Maximálna výška podpory jedného projektu je 5-tisíc eur.

„Prostredníctvom participatívneho rozpočtu môžu obyvatelia požiadať o finančné prostriedky, respektíve rozhodovať o ich využití. Jeho nový ročník sme koncipovali tak, aby sme vytvorili čo najväčší priestor na realizáciu víťazných projektov. Prihlasovanie sme spustili už teraz a hodnotenie nápadov chceme uzavrieť začiatkom budúceho roka. Realizácia projektov bude následne prebiehať celý rok 2022,“ uviedol koordinátor participatívneho rozpočtu trnavskej župy Jakub Sejna.

Minulý rok bolo prihlásených 154 projektov, z nich 105 splnilo charakter participatívneho rozpočtu a boli zaradené do procesu hodnotenia. Viac ako 21-tisíc hlasujúcich

odovzdalo takmer 70-tisíc hlasov. Podporených bolo napokon 57 projektov, z ktorých väčšina sa aktuálne realizuje. O niektorých sme vás informovali v predchádzajúcich číslach časopisu.

Informácie o participatívnom rozpočte župa sprostredkuje obyvateľom aj prostredníctvom informatívnych stretnutí vo vybraných mestách a obciach. Počas septembra sme za vami vycestovali do 11 obcí a miest. Stretnutia budú pokračovať aj začiatkom októbra, a to v Dobrej Vode, Šamoríne a vo Veľkom Mederi. Ostatné potrebné informácie o Participatívnom rozpočte trnavskej župy sú spolu s elektronickým prihlasovacím formulárom dostupné na [tvorimekraj.sk/dokumenty](https://www.tvorimekraj.sk/dokumenty). Aktuality budú zverejňované aj na profile Tvoríme kraj na Facebooku a Instagrame.

NAJBLIŽŠIE STRETNUTIA:

4. október 2021

DOBRÁ VODA

5. október 2021

ŠAMORÍN

6. október 2021

VEĽKÝ MEDER

Rekonštrukcia cesty na Koniarekovej a Zavarskej v Trnave ukončená

Stará 'panelka' na Koniarekovej je už minulosťou. Zrekonštruovali sme vyťažený úsek medzi obchvatom a centrom Trnavy. Realizácia prác na Koniarekovej a Zavarskej stála 551-tisíc eur, čo je vďaka transparentnému verejnému obstarávaniu o tretinu menej, ako bol predpoklad. Stavebné práce boli koordinované s mestom Trnava, spoločnosťou TAVOS a investorom. Zmodernizovaný úsek je komfortnejší a bezpečnejší. Pribudol ostrovček, prechody pre chodcov a lepšie verejné osvetlenie.

Poškodená vozovka a uličné vpuste boli vymenené, podobne ako betónové obrubníky. Na vozovke je nanovo zabezpečené odvodnenie do okolitej zelene. Okrem novej povrchovej úpravy, boli opätovne osadené aj nové obrubníky tak, aby bol zabezpečený odtok vody.

Povrch ciest bol sfrézovaný a následne sa naň položila nová asfaltová vrstva. Zaujímavosťou je, že pôvodný materiál sme dokázali použiť znova, čím došlo k zníženiu tvorby stavebného odpadu. Napokon sme sfinalizovali vodorovné dopravné značenie, a to našim novým, moderných strojom od výrobcu Hofmann. Zhodou okolností to bol posledný z vyše 300 kusov cestárskej techniky, ktoré sme obstarali za takmer 11 miliónov eur.

Odovzdali sme ocenenia za mimoriadny prínos k ochrane životov a zdravia počas pandémie ochorenia Covid-19

Cenu predsedu Trnavského samosprávneho kraja za prínos k ochrane životov a zdravia v období pandémie ochorenia Covid-19 získalo 246 jednotlivcov a kolektívov. Ocenenie si prevzali na ceremoniiach v dňoch 27. a 28. septembra 2021 v župnom Divadle Jána Palárika v Trnave.

„Pandémia ochorenia Covid-19 nám zasahuje do života už druhý rok. Aktuálne sa nachádzame na začiatku jej tretej vlny. Denne musíme myslieť na našich zdravotníkov, záchranárov, sociálnych pracovníkov či dobrovoľníkov v prvej línii kontaktu s koronavírusom. Som veľmi hrdý, že vo všetkých okresoch Trnavského kraja pôsobia takito obetaví ľudia. Cena, ktorú sme im dnes udelili je symbolickým a skromným podakovaním za nepoľavujúcu obetavosť a ľudskosť,“ uviedol trnavský župan Jozef Viskupič s tým, že v širšom kontexte podakovanie patrí aj rodinným príslušníkom a priateľom ocenených.

V oblasti zdravotníctva cenu získalo napríklad 43 lekárov a 42 zdravotných sestier, ktorí zabezpečovali očkovanie v župných veľkokapacitných očkovacích centrách a prostredníctvom výjazdovej očkovacej služby. Ocenených bolo aj 39 nezdravotníckych pracovníkov, ktorí sa podieľali na realizácii očkovania atestovania.

Za profesionálne a zodpovedné zvládanie situácie v zariadeniach sociálnych služieb dostalo cenu 38 jednotlivcov a kolektívov. Medzi ďalšími 84 ocenenými jednotlivcami sú členovia dobrovoľných hasičských zborov a ľudia, ktorí pomáhali s prípravou a chodom karanténnych centier alebo vykonávali duchovnú službu v karanténnych centrách a zariadeniach zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

Zoznam všetkých ocenených je zverejnený na web stránke kraja trnava-vuc.sk

AKTUALITY
Deje sa v kraji

„Zaujme vás“

AKTUALITY

Deje sa
v kraji

Na fotografii zľava trnavský župan Jozef Viskupič, herci Michal Režný, Noël Czuczor, Peter Ondrejčka a producent Rastislav Šesták.

Film Správa sme odpremiérovali v Trnave

V piatok 10. septembra 2021 sa uskutočnila trnavská premiéra nového slovenského filmu Správa spojená s diskusiou s jeho tvorcami a protagonistami. Príbeh je inšpirovaný útekem Alfréda Wetzlera a Rudolfa Vrby z koncentračného a vyhladzovacieho tábora v Osvienčime-Brzezínke. Následne spísali 32-stranovú správu o nacistických praktikách v nemčine. Dokončili ju 27. apríla 1944.

Trnavská premiéra filmu Správa sa uskutočnila deň po slovenskej premiére, ktorá sa konala pri príležitosti pamätného dňa obetí holokaustu a rasového násillia. Trnavská župa finančne podporila výrobu filmu režiséra Petra Bebjaka.

K mimoriadne dramatickej zmene postoja Slovákov k Židom došlo po roku 1938, keď sa rozmohlo šírenie protizhidských nálad a represálie. Od roku 1941 sa uplatňovali nariadenia tzv. Židovského kódexu. Pogromy v Trnave vyvrcholili vypálením oboch synagóg. Napokon bol arizovaný majetok, zriadené pracovné tábory (najväčší z nich

v Seredi) a realizované deportácie. Prvý transport bol vypravený z popradskej železničnej stanice do Osvienčimu 25. marca 1942. Obeťou holokaustu sa stalo 70-tisíc Židov, teda väčšina našich židovských spoluobčanov.

Cieľom produkcie nebolo len sfilmovať románovú predlohu „Čo Dante nevidel“, ktorú rodák z Trnavy Alfréd Wetzler vydal v roku 1964 pod pseudonymom Jozef Lánik. Snímka má aj širší rozmer a je mementom pre tých, ktorí popierajú holokaust a jeho obeť. Je aspoň čiastočným splatením dlhu voči aktérom príbehu. A zároveň ďalším príspevkom k splácaniu dlhu voči obetiam holokaustu i všetkým obetiam neľudského nacistického i ľudského režimu.

režisér, Peter Bebjak

Po druhýkrát sa staneme súčasťou Európskeho týždňa regiónov a miest. V rámci toho zorganizujeme diskusiu na tému občianskej participácie na tvorbe verejných politík. V utorok 12. októbra 2021 o 16:30 vystúpia zástupcovia regiónov Slovenska, Chorvátska, Rakúska, Španielska a Talianska.

Tisíce rúšok a respirátorov dodávame v týchto dňoch do 105 zariadení sociálnych služieb. Ochranné prostriedky budú slúžiť ich klientom aj zamestnancom. Čoskoro budeme distribuovať aj dezinfekciu, ochranné štíty, okuliare či jednorazové obleky.

Trnavský kraj zážitkov pripravil pre fanúšikov cyklistiky nový cyklobus do Malých Karpát. Trasa vedie každú sobotu a nedeľu z Trnavy cez Horné Orešany, Dobrú Vodu, Piešťany, Vrbové, Brezovú pod Bradlom a späť. Viac info nájdete na www.krajzazitkov.sk.

Patríme medzi najatraktívnejších zamestnávateľov na Slovensku

Naš kraj sa stal finalistom prestížnej ankety Najatraktívnejší zamestnávateľ 2021 v kategórii štátna a verejná správa. Víťaza vyberie spomedzi 18 nominovaných subjektov verejnou prostredníctvom online hlasovania. Aj vy nás môžete podporiť svojím hlasom na webe www.najzamestnavatel.sk alebo pomocou uvedeného QR kódu.

Výkony súčasných zamestnancov sú pravidelne hodnotené a finančne odmeňované. V nábore nových kolegov sa nám osvedčilo moderné vedenie pohovorov formou assessment centra založené na simulácii typických pracovných činností, modelových situácií a diskusií. Novinkou je stážový program, ktorého niekoľko absolventov už získalo pevné miesto v štruktúre úradu.

Naši zamestnanci sa na dennej báze podieľajú na rozvoji regiónu takmer vo všetkých smeroch a oblastiach od prímestskej autobusovej dopravy cez správu a údržbu regionálnych ciest až po cezhraničnú spoluprácu. Realizujú nové projekty v kultúrno-kreatívnom priemysle, cestovnom ruchu či leteckej doprave na Letisku Piešťany. Koordinujú tiež činnosť stovky župných organizácií, ktorými sú stredné školy, kultúrne inštitúcie či zariadenia sociálnych služieb.

Hlasujte za
Trnavskú župu:

TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Jesenné zážitky krajom

September a október so sebou vždy prinášajú príchut' nostalgie za dlhými teplými letnými dňami. Ponúkame vám niekoľko tipov, ako zažiť atmosféru jesennej zmeny všetkými zmyslami a ako znovu objaviť čaro tohto ročného obdobia plného farieb, vôní a neustálej zmeny.

vodcom poodhalíte tajomstvá grófskeho rodu Chotekovcov a prezriete si grófsky kaštieľ, park, rozárium i mauzóleum. **Viac informácií o prehliadkach sa dozviete na www.regiontrnava.sk alebo v Turistickom informačnom centre – Región Trnava** telefonicky, emailom alebo osobne na prízemí mestskej veže. Prehliadky je potrebné objednať vopred.

PREBICYKLUJTE MALÉ KARPATY KRÍŽOM KRÁŽOM

Aj jesenný čas sa dá naplniť rôznymi aktivitami. Jednou z nich je bicyklovanie v krásnej prírode Malých Karpát. Každú sobotu a nedeľu bicyklistov odvezie cyklobus z Trnavy cez Piešťany až do Brezovej pod Bradlom. Stačí si len zobrať bicykel, naložiť ho do špeciálneho vozíka, nasadnúť do cyklobusu a nechať sa pohodlne a hlavne bezpečne odvieť až k cyklotrasám v Malých Karpatoch. Pre Trnavčanov odporúčame objaviť okolie Dobrej Vody, tamojšiu

zručaninu hradu, alebo kláštor Katarínku. Cyklisti z Piešťan sa môžu odvieť až na Brezovú pod Bradlom a okrem Štefánikovej mohyly môžu po cyklotrasách objaviť napríklad vodnú nádrž Brezová alebo Jaskyňu Veľká a Malá Pec.

Vybrať si môžete z viac či menej náročných cyklotrás, podľa svojej aktuálnej kondície a chuti zašportovať si.

Viac informácií nájdete na www.krajazitkov.sk.

ZOHREJTE SA V TERMÁLNEJ VODE

Ani sychravé počasie nemusí byť nepríjemné, ak ho pozorujete z vyhriateho bazéna po uši namočený v termálnej vode. Odporúčame vám zamieriť k pokojným vodám Žitného ostrova a takýto oddych si dopriať v Thermalparku Dunajská Streda, alebo v termálnom kúpalisku Veľký Meder. Vybrať si môžete z vonkajších aj vnútorných bazénov s termálnou vodou a po kúpaní sa môžete vydať objavovať túto nádhernú oblasť v našom kraji s veľkým prírodným bohatstvom a krásou. **Viac na www.thermalpark.sk.**

ZAŽITE TRNAVU TAK, AKO NIKDY PREDTÝM

Pre návštevníkov Trnavy sú k dispozícii tematické prehliadky, ktoré priblížia nielen dávnu históriu prvého slobodného kráľovského mesta, ale aj jeho moderné dejiny. Spoznať môžete sakrálnu aj svetskú pamiatku zo starších aj mladších období, industriálne hodnoty aj modernejšie stavby z minulého storočia. Prehliadky sú určené pre väčšie skupiny, ale aj pre individuálnych návštevníkov – páry či rodiny. S deťmi môžete objavovať príbehy a legendy z trnavskej histórie aj za svetla sviečok z lampášov – stačí, ak si prehliadku objednáte po zotmení. Ak Vás láka skôr vidieť, k dispozícii sú prehliadky Dolnej Krupej, skrytého klenotu Regiónu Trnava. Spolu so sprie-

**Dobré
vediet'**

Rekonštrukciou národnej pamiatky sa zachová kultúrno-historické dedičstvo mesta Šaštín-Stráže a Trnavského kraja. Zreštaurované boli kamenné a kovové prvky vstupov spolu s drevenými časťami objektu. Vďaka opravám bude táto časť baziliky prístupná pre verejnosť, turistov či záujemcov o históriu, kultúru a reštaurátorstvo.

Občianske združenie plánuje v budúcnosti pokračovať v aktivitách zameraných na reštaurovanie a sprístupnenie aj iných častí národnej svätyne pre turistov a veriacich.

Deň so Svätým Otcom

Na sviatok Sedembolestnej Panny Márie ukončil pápež František svoju apoštolskú cestu rozlúčkovou svätou omšou, ktorú slávil v meste Šaštín Stráže. Aj vďaka spolupráci s arcibiskupom Mons. Stanislavom Zvolenským, predsedom Konferencie biskupov Slovenska sa trnavský župan Jozef Viskupič osobne stretol so Svätým Otcom, aby mu za všetkých obyvateľov kraja odovzdal ručne vyrobený dar. Keramická plastika znázorňuje dominantu regiónu, Baziliku Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne a vyrobili ju klientky Centra sociálnych služieb v Rohove. Ako poďakovanie, Svätý Otec požehnal všetkým obyvateľom nášho kraja.

#spolutvorimekraj

TT SK TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ